

BOEKBEoordeling 1977

Van een overvloedige oogst van Kerstboekjes kunnen we niet spreken. Terwijl we er toch wel behoefte aan hebben. Er moet nogal veel teruggegrepen worden naar wat genoemd kan worden „overjarig koren”. Mooie boekjes van vroeger worden op zijn tijd herdrukt. Deze blijken nog steeds goede aftrek te vinden. Begrijpelijk. Toch werd toen iets meer in deze verhalen vertolkt wat we graag tegenkomen in een boekje, dat bij gelegenheid van het Kerstfeest uitgereikt wordt, van de boodschap, die in de Heilige Schrift naar ons toekomt. Daar willen we ook beslist aan vast blijven houden, dat Kerstboekjes aan de kinderen iets meegeven door het verhaal heen en in volle samenhang hiermee, niet opgelegd of er aan geplakt, van wat ons in de Bijbel verkondigd wordt van het heil, dat in de geboren Zaligmaker in onze wereld verschenen is. Het lijkt er veel op, dat dit niet zo algemeen meer erkend wordt. Ook dit zal wel samenhangen met de inzinking van het geestelijke leven. Men kan het ver gezocht noemen, maar ook hierin komt iets uit van het secularisatie-proces, dat voortwoekert in de samenleving, waarbij het Goddelijke niet de door de Bijbel aangewezen plaats meer krijgt. De Bijbelse boodschap heeft nog steeds te maken met een bijzonder ingrijpen van God de Heere, die in Zijn grondeloze barmhartigheid Zich over ons gevallen mensen ontfermt. Dat „bijzondere”, wat we ook vinden in de tegenstelling van algemene genade en bijzondere, wordt aan de kant geschoven. Men zoekt de hele Bijbelse verkondiging op te laten gaan in het gewone menselijke godsdienstige leven en denken. Zo krijgt de geest van ons mensen meer te vertellen dan de Geest van God. Terwijl het omgekeerde juist in de lijn van de Bijbel ligt, van de openbaring, die ons in de Heilige Schrift wordt bekend maakt.

Niet zo gemakkelijk is het om dit soort boekjes voor kinderen te schrijven. Hiervan ben ik mij terdege bewust. We willen immers graag goed leesbare boekjes voor de kinderen hebben, waarin het godsdienstige werkelijk verwerkt is in het verhaal. We zijn er niet mee gebaat, wanneer boekjes samengesteld worden, waarin allerlei „preekjes” voorkomen, waarin allerlei dogmatische termen en zwaar geladen godsdienstige uitdrukkingen gebezigd worden, die voor kinderen moeilijk te volgen zijn en die niet in te passen zijn in hun kinderlijk denken en voelen. Deze weg dienen we in geen geval in te slaan.

Ook over het godsdienstige element in het verhaal zal op kinderlijke wijze geschreven worden en het dient zich goed in te passen in het geheel van het verhaal. Leesbaar voor kinderen, zodat het hen boeit en ze er door meegenomen worden, zullen de boekjes zijn, die we hun graag meegeven bij de viering van het Kerstfeest.

Dit geldt uiteraard ook de vertelling, die we elke

zondag ten beste geven tijdens het Zondagsschooluur. We dienen ons bij het schrijven en bij het vertellen terdege in te leven, hoe kinderen ontvangen wat we hun op deze manier mee willen geven, hoe het bij hen overkomt. We willen immers zo graag, dat het hun iets doet, op hen inwerkt, zodat ze er wat van overhouden.

Ook met deze lectuur willen we jongens en meisjes graag vormen. Daarom is het van zo groot belang elkaar op te wekken zich hiervoor in te zetten. Daarom wordt ook alles niet zo maar klakkeloos aanvaard wat op de markt aan boekjes, aan Kerstboekjes, verschijnt.

Deze kritische beoordeling mag niet beschouwd worden als een vanuit de hoogte veroordelen van wat in een boekje op schrift gesteld is, maar dient aanvaard te worden als een mee helpen zoeken naar het vinden van de juiste weg, die bewandeld dient te worden om te komen tot zo goed mogelijk verantwoorde lectuur voor onze kinderen. Juist omdat het voor kinderen is, zullen we hier hoge eisen aan stellen. Daar gaat zoveel mee vanuit je jeugd, wat op latere leeftijd heel sterk invloed uit kan oefenen. Daarom proberen we ook met grote zorg de aangeboden boekjes te recenseren. In de praktijk blijkt dit vaak moeilijker te zijn dan je tevoren wel denkt.

We willen de uitgevers van Kerstboekjes graag onze grote erkentelijkheid betuigen voor de toezending van de Kerstboekjes, die zij op de markt brengen. Ook door hen moet vaak onder hoogspanning gewerkt worden om ze op tijd klaar te hebben. Het komt dan ook wel eens voor, dat je een drukproef toegezonden krijgt, waardoor je je van het geheel eigenlijk niet een goede voorstelling kunt maken.

Dankbaar zijn we ook allen, die hun tijd er aan gegeven hebben, om de boekjes te beoordelen. We ontvangen in deze heel veel medewerking, wat bijzonder gewaardeerd wordt.

De recensies zelf zijn ook dit jaar verspreid over enkele no's van ons Zondagsschoolblad. Ik hoop, dat men er goede nota van zal nemen en zo zijn voordeel doen zal met de aangeboden beoordeling van verschillende boekjes.

Het geeft allen, die betrokken zijn bij de Zondagsschool-arbeid ieder jaar opnieuw de nodige zorg om een verantwoorde keus te doen, om de kinderen iets mee te geven.

Toch wel fijn dat we elkaar op deze manier een beetje helpen kunnen. Moge ook dit de goede gang van zaken op de Zondagsschool bevorderen en onder de zegen van de Heere, die we wel het allermeest nodig hebben, van nut zijn voor de vorming van jongens en meisjes. We zoeken immers met wat we op de Zondagsschool doen het goede voor onze kinderen. Dat wat bevorderlijk is door Gods genade voor hun welzijn, hun eeuwig welzijn!

Vr.

Uitgaven van G. F. Callenbach B.V. te Nijkerk

DAPPERE REMI, door Lidy van Aalst

Aantal blz. 29; 1e druk; prijs gebonden f 2,60; jongensboek, leeftijd 6—8 jaar.

Inhoud: Als Remi gaat vissen ziet hij dat twee kwajongens een hond willen verdrinken. Remi redt de hond en als later de eigenaar komt en ziet hoe goed Remi voor de hond zorgt, mag hij de hond houden.

Conclusie: Een leuk boekje dat vlot leest. Het godsdienstig element is een beetje zwak.

Eindoordeel: aanbevolen.

LINEKES TOCHT NAAR DE ZINGENDE KLOKKEN,

door K. Norel.

Aantal blz. 31; 2e druk; prijs gebonden f 2,60; meisjesboek, leeftijd 6—8 jaar.

Inhoud: Lineke logeert bij grootvader en grootmoeder. 's Avonds voor Kerst speelt het carillon. Grootvader maakt Lineke echter wijs dat dan de engelen zingen. Als grootmoeder ernstig ziek wordt, gaat Lineke naar de klokken toe om te vragen of grootmoeder weer beter mag worden. Bij het carillon valt ze in slaap en wordt daar gevonden door de beiaardier. Grootmoeder wordt gelukkig weer beter.

Conclusie: Een vrij onwaarschijnlijk verhaal. Er worden ouderwetse woorden gebruikt, b.v. diender i.p.v. politie-agent. Ook is er sprake van een grote kerstboom, die in de kerk wordt geplaatst. Dat een kind wijsgemaakt wordt, dat zingende klokken eigenlijk zingende engelen zijn, is opvoedkundig beslist onjuist. Daarom:

Eindoordeel: niet aanbevolen.

ABRAHAM, DE VRIEND VAN GOD, door Anne de Vries

Aantal blz. 31; prijs gebonden f 2,90; jongens- en meisjesboek, leeftijd 6—9 jaar.

Inhoud: Dit prachtige boekje is uit de serie „Kind en Bijbel”, die bestaat uit 8 deeltjes. In eenvoudige, kinderlijke woorden wordt in dit deeltje het leven van Abraham verteld.

Conclusie: Een goed en verantwoord boekje van de bekende en begaafde schrijver Anne de Vries. Deze serie boekjes zou ook heel geschikt zijn om te dienen als beloningsmateriaal, wanneer men werkt met een puntensysteem. Van lieverlee krijgen de kinderen dan de hele serie bij elkaar.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

SCHEEPJE ONDER JEZUS' HOEDE, door Anne de Vries.

Aantal blz. 32; prijs gebonden f 2,90; jongens- en meisjesboek, leeftijd 5—10 jaar.

Inhoud: Op de manier zoals we die uit zijn kinderbijbels kennen, vertelt Anne de Vries over het leven van Jezus. Schitterend in eenvoud. Het lijkt wel een deel uit een kinderbijbel. Goed geschreven, een goed verantwoorde inhoud.

Conclusie: Op zichzelf een erg goed boek, ook helder voor kinderen die niets van het Evangelie afweten. Maar voor kerkelijke kinderen waarschijnlijk erg bekend, uit b.v. kinderbijbel. Op zichzelf:

Eindoordeel: warm aanbevolen.

FIK, door W. G. van der Hulst

Aantal blz. 45; 21e druk; prijs gebonden f 3,40; jongens- en meisjesboek, leeftijd 4—8 jaar.

Inhoud: Het hondje Fik beleeft samen met zijn baasje Jan van alles en nog wat. De schrijver doet net alsof het hondje „denken” kan. Toch „snapt” Fik een heleboel dingen niet.

Conclusie: Dit boekje is uit de bekende serie: „Voor onze kleinen”. Deze serie bestaat uit 21 delen. Deze boekjes zijn zeer geschikt voor beginnende lezertjes of om voor te lezen. Dit blijven schitterende boekjes.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

MAUD EN RIK EN DE TENT, door Coby Bos.

Aantal blz. 45; 1e druk; prijs gebonden f 3,65; jongens- en meisjesboek, leeftijd 4—6 jaar.

Inhoud: Van alles beleven Maud en Rik als ze met de ouders van Rik een tent gaan kopen. 't Begint al in de auto als ze stiekem de geit hebben meegenomen.

Conclusie: De zinnestjes zijn kort en bestaan uit woorden van één lettergreep. Jammer dat er geen christelijke strekking in zit. Daarom is dit boekje niet voor de zondagsschool.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

EEN DAG VOL SPANNING, door Nel Verschoor-van der Vlis.

Aantal blz. 60; 4e druk; prijs gebonden f 3,95; jongensboek, leeftijd 8—10 jaar.

Inhoud: Joop en Teun zijn vrienden. Op een middag moet Teun een koffertje met kleren bij zijn zus brengen, die in een hotel werkt. Joop gaat met hem mee. Onderweg gaan ze stiekem zwemmen in zee. Dan worden ze overvallen door een wervelwind en zijn hun kleren en het koffertje zoek. Na enkele spannende uren komt alles gelukkig toch weer goed.

Conclusie: Een prachtig jongensboek, inderdaad vol spanning. Ook met een goede bijbelse strekking.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

GEHEIM BLIJFT GEHEIM, door C. M. van den Berg-Akerman

Aantal blz. 78; 1e druk; prijs gebonden f 4,35; meisjesboek, leeftijd 10—12 jaar.

Inhoud: Een gezellig verhaal over de belevenissen van twee vriendinnen. Een ander meisje probeert zich tussen hen te dringen. Ze wordt eerst afgestoten, maar later toch geaccepteerd. Deze verliest haar armband en het meisje dat de armband „vindt” durft hem niet meer terug te brengen. Door tussenkomst van de meester komt toch alles weer goed.

Conclusie: Een leuk meisjesboek, maar we hadden graag gezien dat de christelijke achtergrond van de beschreven gezinnen wat duidelijker uitkwam in het verhaal, hier en daar niet zo onze levensstijl.

Eindoordeel: matig aanbevolen.

DE STROPER, door Anne de Vries.

Aantal blz. 50; 9e druk; prijs gebonden f 4,35; jongens- en meisjesboek, leeftijd 8—12 jaar.

Inhoud: Jan, een gevoelige jongen, leert stropen tegen z'n zin bij Gart Jan. Moeder is vorig jaar Kerst overleden, vader zit diep in de put en vergeet z'n plichten. Jan wil f 4,75 verdienen voor een studieboek door strikken te zetten. Zó komt hij in aanraking met Gart-Jan. Tegen zijn geweten in stroopt hij mee met de lichtbak. Wéér op Kerst vangen ze een hert. Jan kan het niet langer zien, rukt de strik los en krijgt een pak slaag van Gart-Jan. Als hij gewond thuis komt en alles aan vader belijdt, voelt vader ook berouw. Nu gaat alles veranderen.

Conclusie: Een boeiend, leerzaam verhaal met gewetensnood, berouw, gebed en vergeving. Het eigenlijke van Kerstfeest komt niet zo uit!

Eindoordeel: warm aanbevolen.

DE MONNIK VAN WITTENBERG, door K. Norel.

Aantal blz. 74; 2e druk; prijs gebonden f 4,70; jongens- en meisjesboek, leeftijd 8—12 jaar.

Inhoud: Het leven van Maarten Luther.

Conclusie: Fijn verteld, 't leven van Maarten Luther goed weergegeven, ook zijn geloofsstrijd; jammer van de opmerking over paus Johannes XXIIIe.

Eindoordeel: matig aanbevolen.

GEERT EN GEESJE IN DE STORM, door W. P. Balkenende.

Aantal blz. 75; 1e druk; prijs gebonden f 4,70; jongens- en meisjesboek, leeftijd 10—12 jaar.

Inhoud: Geert en Geesje wonen op een hoge flat. Thuis is

het niet gezellig, want vader is werkeloos en kan dit moeilijk aanvaarden. Soms gaat hij drinken. Als de kinderen slechte cijfers op school halen, gaat de meester praten. Dan ziet vader zijn fouten en het vers dat Geert met het Kerstfeest moet opzeggen versterkt zijn geloof, dat dan ook niet beschaamd wordt.

Conclusie: Een fijn boek over zorgen in een goed gezin. Soms spreken de kinderen wat ouwelijk. De tekening op blz. 59 klopt niet met de beschrijving. Ondanks dat, toch Eendoordeel: warm aanbevolen.

SCHIPBREUK OP MALTA, door K. Norel.

Aantal blz. 75; 3e druk; prijs gebonden f 5,50; jongens- en meisjesboek, leeftijd 9—11 jaar.

Inhoud: Met de Albatros, het zeeschip van hun ouders, maken Wim en Aaltje een reis naar Malta. Vlak bij dit eiland komen ze in een ontzettende storm terecht. Hun schip vergaat en zij worden ternauwernood gered. Gelukkig onderzeker niet gewild. Een ingetogen, eenvoudig en daarom juist góed boek.

Eendoordeel: warm aanbevolen.

HET BEGON MET EEN DREIGBRIEF, door A. A. Ham.

Aantal blz. 102; 1e druk; prijs gebonden f 6,50; jongensboek, leeftijd 11—14 jaar.

Inhoud: Kees Bloemers leest boekjes over misdaad en wordt daardoor zó beïnvloed dat hij zelf ook 't verkeerde pad opgaat. Hij heeft als enige de brandstichter gezien die het kasteel in brand stak en geeft dit door aan de politie. Maar nu komt ook uit wat hij zélf gedaan heeft. Zijn Godvrezende opa speelt bij de bekentenis ook een rol.

Conclusie: Spannend boek, met een christelijke strekking. Jammer dat de schrijver nogal wat keren een tamelijk ruw woord gebruikt. Dit ontsiert het boek! (voorb.: „rotweer” -

„verhip” - die verroeste reumatiekpoot” - „grote goedheid”). Ook wordt weer volop gebruikt het woord „Heer”. Dat vinden wij altijd jammer en niet aan te bevelen. Eendoordeel: matig aanbevolen.

MIEKE VAN DE ROZENLAAN, door Max de Lange-Praamsma
Aantal blz. 191; 5e druk; prijs gebonden f 7,50; meisjesboek, leeftijd 12—14 jaar.

Inhoud: Veel meisjes uit de klas van Mieke gaan met vakantie, maar zij niet. Toch wordt het voor Mieke een fijne vakantie.

Conclusie: Een goed en gezellig boek.

Eendoordeel: warm aanbevolen.

DE BANGE WINTER, door Tineke Dooge-Verra.

Aantal blz. 109; 1e druk; prijs gebonden f 7,50; jongens- en meisjesboek, leeftijd 10 jaar en ouder.

Inhoud: Gezin (gezien door ogen van zoon Jan Jaap) woont tijdens laatste oorlogsjaar in waterrijk gebied in Nederland. Op heel eenvoudige onopgesmukte manier wordt verteld over verschillende facetten van de oorlog. Heel goed is dat de kinderen de oorlog anders beleven dan de volwassenen. Het alles-bepalende is niet oorlog, er zijn ook andere dingen, die de aandacht van de jeugd gevangen houden.

Conclusie: Goed geschreven, eenvoudig. Geeft een beeld van een oorlog aan kinderen die dat niet hebben meegemaakt. Ook het godsdienstig aspect zit er in verweven, onopvallend, vinden zij een grote gastvrijheid op Malta. Ook daar beleven zij nog een angstig avontuur, dat gelukkig goed afloopt.

Conclusie: Een boeiend boek met een goede bijbelse strekking. Jammer dat we enkele keren het woord „Heer” tegenkomen. Maar toch:

Eendoordeel: warm aanbevolen.

Uitgaven van J. N. Voorhoeve, Den Haag

JASPERS KERSTFEEST, door Coby Goedhart.

Aantal blz. 23; 5e druk; prijs niet gebonden f 1,25; jongens- en meisjesboek, leeftijd 6—8 jaar.

Inhoud: Jasper is ziek. Het loopt tegen Kerst en hij wil graag een kerstboom. Vader bestelt een kerstboom, maar haalt hem nog niet op. Jasper wordt echter erg ziek. Vader en moeder denken niet meer aan een kerstboom. Op 1e Kerstdag komt Jasper bij. Hij vraagt het eerst naar een kerstboom. Moeder vertelt hem dat de kerstboom niet het belangrijkste is met Kerst, maar dat het gaat om het feit van Jezus' geboorte.

Conclusie: Gebruik Heer. Voldoet inhoudelijk niet aan onze bedoeling verantwoorde kinderboeken te verstrekken.

Eendoordeel: niet aanbevolen.

KEES EN MIEKE, door Lenie van Riessen.

Aantal blz. 31; 8e druk; prijs geniet f 1,50; jongens- en meisjesboek, leeftijd 4—7 jaar.

Inhoud: Kees vindt een mooie horlogeband en wil die zelf houden, ook na een advertentie in de krant. Maar als Mieke zijn bal niet terug wil geven begrijpt Kees alles.

Conclusie: Vlot en goed geschreven boekje, dat onze kinderen zeker zal aanspreken. Storend gebruik van Heer en Heer Jezus.

Eendoordeel: aanbevolen.

KEES WORDT GROOT, door Jan de Weger.

Aantal blz. 32; 4e druk; prijs niet gebonden f 1,50; jongens- en meisjesboek, leeftijd 6—8 jaar.

Inhoud: Kees van de boerderij gaat voor het eerst naar school, samen met Jan, wiens oudere zusje Dinie op weg naar school goed op de jongens moet passen. Onderweg zien ze de juf al en op school maakt de meester een praatje. In de klas vertelt Kees van hun paard Bles en 's nachts droomt hij, dat juf op Bles rijdt.

Conclusie: Op zich een aardig verhaal, maar zonder veel spanning. De inhoud is geheel 'neutraal'. Een geestelijke strekking of een bepaalde boodschap ontbreekt geheel. Ook maakt de inhoud soms een wat verouderde indruk (de illustraties, Kees die niet op klompen, maar op zijn zondagse schoenen naar school gaat).

Eendoordeel: niet aanbevolen.

JOOST EN ZIJN VADER, door Rik Valkenburg.

Aantal blz. 32; 3e druk; prijs geniet f 1,50; jongensboek, leeftijd ± 8 jaar.

Inhoud: De vader van Joost is kapitein op een groot schip en hij zal met Kerst thuis zijn. Maar vlak voor Kerst breekt Joop zijn arm en moet met Kerst naar het ziekenhuis. De tweede tegenvaller voor Joop is, dat vader niet op 't bezoekeruur komt op 1e Kerstdag vanwege een opgevangen S.O.S. bericht. Maar later op de dag is hij er toch nog.

Conclusie: Een verhaal waar niet veel spanning in zit. Ook weer volop gebruik van het woord „Heer”; een tekening met een levensgrote kerstboom. Al met al: matig aanbevolen voor onze Herv. Geref. zondagsscholen.

Eendoordeel: matig aanbevolen.

BIJ OMA IN DE KERSTVAKANTIE, door Walli de Boer.

Aantal blz. 24; 1e druk; prijs niet gebonden f 2,15; jongens- en meisjesboek, leeftijd 6—8 jaar.

Inhoud: Kaj logeert in de kerstvakantie bij oma en opa. Ze gaat met opa de natuur in en ontmoet daar verschillende dieren, zoals de vos, de ransuil en de hertjes. Onder leiding van opa leert ze schaatsen. Samen leren ze een versje en dan is de kerstvakantie.

Conclusie: Een eenvoudig, met duidelijke letter geschreven boekje, dat het natuurgebeuren in de kerstvakantie weer geeft. Het Kerstfeest komt in dit boekje niet ter sprake.

Eendoordeel: aanbevolen.

HET SPOOK VAN DE BOSWEG, door Piet Terlouw.

Aantal blz. 46; 6e druk; prijs gebonden f 3,90; jongens- en meisjesboek, leeftijd 8—10 jaar.

Inhoud: Hannie en Gert spelen op zolder, vinden een laken, gaan spookje spelen bij de bosrand. Een jongetje rent van schrik het bos in (Keesje). Ze willen nog iemand laten schrikken, maar die is niet bang, ze worden zelf bang en vluchten ook het bos in. Ze verdwalen. Vader en moeder ongerust, ook de moeder van Keesje ongerust. De veldwachter zoekt met een hond: ze worden alle drie gevonden. Keesje, Hannie en Gert worden vrienden en de veldwachter met de hond worden bedankt.

Conclusie: Vlot geschreven, leuke stijl, prettig leesbaar. Het christelijke element is wel te vinden (bidden in nood, danken), maar zeer summier.

Eindoordeel: aanbevolen.

DE TAMME KRAAI, door G. van Heerde.

Aantal blz. 45; 6e druk; prijs gebonden f 3,90; jongens- en meisjesboek, leeftijd 8—10 jaar.

Inhoud: Tijdens de rekenles komt een tamme kraai voor het raam van het klaslokaal zitten. De meester jaagt hem weg, maar Roelie vangt hem en stopt hem in het kolenhok, om hem later mee te nemen. De kraai ontsnapt echter. Roelie vangt hem voor de tweede keer. De kraai blijkt van een zieke jongen te zijn. Na een innerlijke tweestrijd besluit Roelie de kraai terug te brengen.

Conclusie: Vlot geschreven verhaal, met als strekking dat we ook in kleine dingen eerlijk moeten zijn. Door het verhaal heen is er de tekening van Roelie, die aanvankelijk de kraai wil houden, maar hem na een vertelling van de meester toch terugbrengt. Enkele punten maken een ietwat verouderde indruk („vrouw Vellinga”, kolenhok met eierkolen).

Eindoordeel: aanbevolen.

DE ROVERS VAN DE GELE RIVIER, door G. van Heerde.

Aantal blz. 76; 6e druk; prijs gebonden f 3,95; jongens- en meisjesboek, leeftijd 9—12 jaar.

Inhoud: Li-Tsjou, een Chinese jongen, gaat met zijn vader op rooftocht om rijk te worden. Tijdens de rooftocht raakt hij gewond en met behulp van de zendeling komt hij er weer bovenop. Dit is mede oorzaak dat zijn vader tot andere gedachten komt. Hij ontvangt daarna de zendeling in zijn huis.

Conclusie: Een goed spannend boek, dat ons een juist beeld geeft van de strijd tussen het heidendom in China en het Christendom. Jammer, dat het verhaal zo abrupt afbreekt.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

IJSGANG, door P. A. de Rover.

Aantal blz. 76; 10e druk; prijs gebonden f 4,90; jongensboek, leeftijd 10—14 jaar.

Inhoud: Het verhaal speelt in de dertiger jaren en vertelt over kwajongensstreken, maar ook over de zorgen in het gezin van een parlevinker. Als het winter wordt en de rivier dichtvriest, liggen de verdiensten stil. Vader wordt dan verdacht van aardappeldiefstal, maar gelukkig wordt de dader gevonden.

Conclusie: Vlot geschreven boek met een goede inhoud. Toch betwijfelen we of de omstandigheden van toen de jeugd van nu blijven boeien.

Eindoordeel: aanbevolen.

IK ZIE, IK ZIE... DIEREN.

Aantal blz. 28; prijs gebonden f 6,90; jongens- en meisjesboek.

Inhoud: Een boekje met platen over in het wild levende dieren. Dit deeltje uit een serie is niet geschikt voor ons zondagsschoolwerk, maar hoort eerder thuis in het documentatiecentrum van een school.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

GEBED VAN EEN MOEDER

*O God, ik bid U voor mijn kind,
want ik ben bang dat hij U zal vergeten,
en dat hij van veel dingen veel zal weten,
maar niet, hoe hij de echte vrede vindt.*

*Ik bid U voor dit kind van mij;
soms denk ik dat ik hem niet kan bereiken,
en dat ik enkel machtloos toe kan kijken.
Wilt U dan staan, Heer' aan zijn rechterzij?*

*O God, ik bid U voor mijn zoon,
want hij heeft pijn en allerhande zorgen.
Voor mij houdt hij die meestal goed verborgen:
hij wil niet, dat ik mijn bezorgdheid toon.*

*Ik bid voor hem, nu hij een man
geworden is, voor ik het had begrepen.
Heer', laat hem nooit de band met U verbreken,
toon hem Uw liefde, meer dan ik dat kan!*

DE ZOON VAN DE MOLLENVANGER, door E. S. de Jong

Aantal blz. 66; 1e druk; prijs gebonden f 5,90; jongensboek, leeftijd 7—9 jaar.

Inhoud: De vader van Wiebe wordt opgenomen in een sanatorium. Wiebe en zijn moeder verhuizen dan naar het dorp en verkopen petroleum. Als Marieke de meester voor het kerstfeest een haas geeft, slaat Wiebe zijn konijntje, waarvan hij veel houdt, dood om het te geven. Maar als hij het cadeau brengt, denkt de meid van de meester dat Wiebe een dode bunzing wil geven. Ze gooit het pak weg. Moeder vertelt meester alles en Wiebe krijgt een jeugdbijbel van meester. Conclusie: Een zwak boek. Teveel wordt gebruik gemaakt van de indirekte rede. Dat Wiebe zijn konijn doodsliep was niet erg. Daar komen meester of moeder niet op terug. Op de laatste twee bladzijden staat nog iets over het kerstfeest. Over de ware kerstboodschap wordt echter niet gesproken.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

KWAKIE, DE ONTWIKKELDE KIKKER, door Akke Grosman.

Aantal blz. 100; 1e druk; prijs gebonden f 7,90; jongens- en meisjesboek, leeftijd 9—10 jaar.

Inhoud: Kwakie zal een ontwikkelde kikker worden. Dat heeft grootvader al voorspeld bij de geboorte. Hij verlaat de sloot en helpt vele andere dieren uit de moeilijkheden.

Conclusie: Een boekje met leuke vondsten, maar soms wat levenswijs. Helaas is er geen enkele geestelijke strekking in dit boekje aanwezig.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

TWEE VRIENDEN IN OORLOGSTIJD, door H. Hofman.

Aantal blz. 84; 1e druk; prijs gebonden f 7,90; jongens- en meisjesboek, leeftijd 9—12 jaar.

Inhoud: Siert en Wim, het zoontje van dominee Kramer, kunnen schele Sietze niet uitstaan. Sietze is — het verhaal speelt in de 2e wereldoorlog — bevriend met de Duitsers. Bij een poging om in samenwerking met de Duitsers dominee Kramer te arresteren, maakt hij een dodelijke val. Dominee Kramer wordt gearresteerd, maar later door vrienden bevrijd. Conclusie: Een vlot geschreven boekje, maar een indringende boodschap ontbreekt.

Eindoordeel: matig aanbevolen.

JOKE'S GOUDEN TIJD, door Annie Sanders.

Aantal blz. 126; 6e druk; prijs gebonden f 7,50; meisjesboek, leeftijd 13—16 jaar.

Inhoud: Joke gaat op een meisjesschool. Haar moeder is gestorven en een tante doet de huishouding. Als de fabriek van vader niet meer goed draait, komen de zorgen: Vader raakt overspannen. Omdat er geen tweede meisje betaald kan worden gaat Joke van de meisjesschool af, waar ze achteraf bekeken toch een gouden tijd heeft beleefd.

Conclusie: Een verhaal dat waarschijnlijk in de dertiger jaren speelt. De meisjes gaan met een hoed op en overschoenen aan naar school. Het standenverschil beheerst het hele leven nog. Het boek ademt wel een goede christelijke sfeer. Verschillende storende drukfouten. Gezien de leeftijd voor onze zondagsschool:

Eindoordeel: niet aanbevolen.

BIJBELSE LIEDJES VOOR PEUTERS EN KLEUTERS,

door Blondi v. d. Woude en Nico Verrips.

Aantal blz. 44; 1e druk; prijs gebonden f 8,90, voor leiding van de zondagsschool.

Inhoud: 23 Bijbelse liedjes, voornamelijk uit het Nieuwe Testament. Er zijn enkele mooie liederen bij. Sommige liederen doen een beetje profaan aan, b.v. „Jona”: Hap, zei de grote vis en slikte Jona in. Jona was zo eigenwijs, deed toch zijn eigen zin.

Conclusie: Te gebruiken op de zondagsschool, mits men selectief te werk gaat.

Eindoordeel: aanbevolen.

JAN DIRKS, DE BODE VAN JOAN VAN DE KORNPOT,

door T. Mateboer.

Aantal blz. 207; 2e druk; prijs gebonden f 9,90; jongensboek, leeftijd 12—16 jaar.

Inhoud: Het verhaal beschrijft de verdediging en het ontzet van Steenwijk door de Staatse troepen tegenover de Spaanse vijand. In deze strijd speelt Jan Dirks, als bode van Joan van de Kornput, een heldenrol.

Conclusie: Voor onze zondagsscholen wat minder geschikt vanwege het wapengekletter. De held in dit verhaal kan door de jeugd te veel geïdealiseerd worden.

Eindoordeel: matig aanbevolen.

LIEDJES VOOR ALLEDAG, door Sander van Marion en Maria Zonneveld.

Aantal blz. 61; 1e druk; prijs niet gebonden f 13,90 (in de gids van Voorhoeve staat f 11,90); jongens- en meisjesboek, leeftijd 6—9 jaar.

Inhoud: Deze bundel bevat 30 liederen met summier aangegeven accordsymbolen. Er zijn „liedjes voor alledag” (moederdag, vakantie, de bomen, enz.), „bijbelse liedjes” (Noach, storm op het meer, enz.), het „kerkelijk jaar” komt aan de orde, en er zijn een vijftal „gebeden” opgenomen.

Conclusie: Er zijn aardige liedjes bij; ook in de „liedjes van alledag” (de eerste dertien van het boekje) ontbreekt een boodschap niet. In een lied „De juf is jarig” wordt in het derde couplet gevraagd of God haar wil sparen. Ook het vragen om hulp en vergeving ontbreekt niet (pag. 19, 21, 23, 25, 45, 55, 57). Er komen echter ook formuleringen voor, waar we beslist huiverig voor zijn (pag. 48 en 49). Het is de vraag of „ieder blij is omdat Jezus op aarde verscheen” (pag. 47). Ik denk dat een kind liever een verhaal heeft dan een liederenbundel. Bovendien is de prijs erg hoog. Daarom:

Eindoordeel: niet aanbevolen.

Van de leestafel

Jac. Overeem: Matild en de verloren zoon. Uitgave van Den Hertog te Utrecht.

Overeem vertelt graag van het Veluwe leven. Hoofdperson in dit verhaal is een meisje, dat al vroeg, zoals vroeger gebruikelijk, een „dienstje” aanvaardt op een boerderij. Hier werkt ook een al oudere man, een vrijgezel, die niet meer thuis bij zijn moeder komt, omdat zij te vroom is. Matild komt daar wel en graag. Maar de zoon komt tot andere gedachten en zoekt zijn moeder weer op. Wat een verrassing, wat een vreugde!

De inhoud en vormgeving van de gesprekken wat het godsdienstig element betreft lijkt mij niet direct zo geschikt voor kinderen om dit te verwerken. Ook kan ik niet zeggen, dat de karaktertekening zo goed uit de verf komt, terwijl de ontknoping ook niet zo beschreven wordt, dat je er met een zekere spanning naar toeleeft. Het boekje is voorzien van tekeningen en keurig uitgegeven.

J. Visser-Vlaanderen: Waar zijn de konijntjes? Uitgave Den Hertog te Utrecht.

In drukproef werd dit boekje toegezonden. Van kinderen vertelt het, die van alles ondernemen. Op zoek is een tweetal naar een konijntje, maar ze verdwalen. Een zoekactie levert resultaat op. Wat zijn ze dankbaar na allerlei spanningen weer thuis te zijn. En wat fijn dat ook nog een herstellend meisje van school het Kerstfeest van de Zondagsschool mee kan vieren.

En eenvoudig verhaaltje, met een goede godsdienstige strekking, dat kinderen met genoegen zullen lezen. Goed bruikbaar voor uitdeling op het Kerstfeest.

Inge Lievaart: Nieuwe kindergebeden. Uitgave Zomer en Keuning te Wageningen.

Met kinderen bidden is niet zo eenvoudig. Nodig is dat de inhoud van de gebeden door hen gevolgd en overgenomen kan worden. Hierbij dienen we te letten op onze woordkeus.

Gebeden beoordelen dienen we ook met gepaste voorzichtigheid te doen. Toch meen ik mij te mogen veroorloven de opmerking te maken naar aanleiding van de in dit boekje aangereikte gebeden voor kinderen, dat ik er in mis een meer Bijbelse diepgang van zonde en genade. Wat uiteraard op kinderlijke wijze vertolkt dient te worden. Het wordt wel zo nu en dan genoemd, maar ik mis er de meer Bijbelse ondertoon in. Ook vraag ik het mij af of deze gebeden kinderen in doorsnee wel aanspreken. Daarom kan ik dit boekje helaas niet voluit aanbevelen.

Oranjekalender 1978 van Pro Juventute, Postbus 7101 te Amsterdam.

Ook dit jaar is deze mooie kalender verschenen met exclusieve foto's van leden van ons Koninklijk gezin. De opbrengst van deze kalender is ten bate van het werk voor jeugd en gezin. Daarom de opwekking deze kalender te bestellen. Het Oranjehuis in onze gezinnen is vandaag voor de band van Nederland en Oranje ook geen overbodige luxe! En u dient er een goed werk mee. Hartelijk aanbevelen!

Ik zie, ik zie Alledaagse dingen, Kleuren, Dieren, de Wereld om mij heen. Uitgave van Voorhoeve, Den Haag, postadres: Postbus 130, Kampen.

Bijzonder mooie en goede boekjes voor de kinderen. Ze zullen er graag in lezen en met nog meer genoegen de prachtige foto's bekijken. Leerzaam en boeiend voor kinderen, terwijl ouderen er ook nog van genieten kunnen. Ten zeerste aanbevelen!

MISVERSTAND

*Waarom maken we elkander
Dikwijls 't leven toch zo zuur.
Veel is onbegrip de oorzaak;
Ja, zelfs van je beste buur.
Ook je vrienden kunnen falen
Dat doet nog het meeste pijn.
Ach, wat zou onze verhouding
Toch veel beter moeten zijn.
Als we allen eens bedachten:
„Doe 'k de ander geen verdriet,
Zoek ik 't welzijn van mijn naaste?”
Dan behoefde dit toch niet!
Dat we dan het voetspoor volgen
Van Hem, die voor anderen leed,
Om voor ons de schuld te dragen,
Daar Hij Zelf geen zonde deed.
Dan, als ingeënte takken
Moet het onze roeping zijn:
„Laat je licht toch helder schijnen”
Al is 't kaarsje zelf maar klein.*

C. M.

Het Gouden Voorleesboek van W. G. van de Hulst.
Uitgave Zomer en Keuning te Wageningen.

Een bekende, bovengenoemd boek van v. d. Hulst. De 5e druk hiervan is verschenen en niemand zal zich hierover verwonderen. Wat kon hij goed voor kinderen schrijven. Zijn verhalen blijven de kinderen boeien.

En dan al die mooie plaatjes bij de vertellingen! Van de Hulst jr heeft ook hiermee dit boek tot iets moois gemaakt, waardoor een „gezellige ouderwetse sfeer” wordt opgeroepen.

Deze oude bekende blijft het goed doen. U zult uw kleinere kinderen er een groot plezier mee doen door het aan te schaffen en er uit voor te lezen. Zo goed, als u ook hiervoor de nodige tijd neemt! Maar ook de groteren lezen er nog met genoegen in!

Het is een bijzonder goed verzorgde uitgave geworden.

Ds. C. van Sliedregt: „Antwoord mij, Heere”. Uitgave J. Bout en Zonen te Huizen (N.H.).

Ds. C. van Sliedregt, thans predikant van Wapenveld, heeft 17 overdenkingen gebundeld over 1 Koningen 17 en 18. In deze hoofdstukken komen we Elia tegen, de man, die aan Gods kant stond. En daarom de strijd aanbod tegen de baäls-dienst, waar Achab zo nauw bij betrokken was. We leren de profeet kennen als een mens van vlees en bloed met al zijn geloofsmoed en inzinkingen en teleurstellingen. Het gebedsleven van deze man Gods wordt ons in deze overdenkingen getekend op een begrijpelijke manier, waardoor dit boek zeer leesbaar is geworden.

Laten we dan aanhouden in de gebeden en niet vertragen. Wanneer de duivel als een briesende leeuw ons bestrijdt met aanvechtingen, twijfel en ongeloof, bedenkt dan dat de meerdere Elia als de grote Voorbidder op grond van Zijn offer bidt voor de troon: satan heeft u zeer begeerd te ziften als de tarwe, maar Ik bid voor u, dat uw geloof niet zal ophouden. Deze zin vinden we zo ongeveer aan het einde van dit boek en is er een duidelijke typering van. Goede lectuur dit keurig uitgegeven boekwerk!

Herv. Bondsbureau

NIEUWE LEDEN

Ook langs deze weg willen wij de volgende zondagsscholen hartelijk verwelkomen in onze bond.

Andel (N.Br.). De eerste zondag waren er al 61 kinderen. Bruchem-Kerkwijk. Begint 30 oktober, zodat we niet weten wat de resultaten zijn.

Dribergen (ev.) en Zutphen (ev.) zijn inmiddels ook gestart. Het stemt tot vreugde en dankbaarheid, dat er steeds weer leiders en leidsters gevonden worden, die dit in belangrĳheid niet te onderschatten werk willen en mogen verrichten. Gods zegen toegewenst!

MATERIALEN VOOR HET KERSTFEEST

Kerstkaarten:

Kleine kaarten hebben we voldoende in voorraad.

- 3 verschillende afbeeldingen met kerstversje aan de achterkant. Prijs f 0,15 per stuk; bij 100 of meer f 0,13.
- Ook verschillende duurdere zijn te leveren.

Grote kaarten:

b.v. Herder met schapen met kersttekst. Prijs nog niet bekend. Hoogstens f 0,75 p. st. Komen zeer binnenkort.

Kerstzakken:

pastic zakken (grote maat) met opdruk en sluiting f 0,10 per stuk.

papieren tasjes f 0,50 per stuk.

Kerstverhalen:

Naast de oude verhalen, nu ook verkrijgbaar „Arjan en Kees zijn ondeugend” van Mevr. Visser-Vlaanderen. Prijs f 0,50.

Kerstdeklamatie:

Ook hiervan zijn nog verschillende oude. De nieuwe kost bij aantallen f 0,60 per stuk (mooi uitgevoerd).

Kerstwerkboekje:

Te gebruiken in de adventsweken, komt begin november. Uw bestelling ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk. Prijs f 1,10 per stuk.

Tijdbalk:

Een ontwerp en uitvoering van dezelfde handen als met Pasen „Schellekoord” en „Drieluik”. Aan de ene kant 5 tekeningen om te kleuren, aan de andere kant 4 beelden en profetieën en 1 tekst, welke Christus' geboorte als de vervulling aankondigt. Het is moeilijk hiervan een duidelijke omschrijving te geven. Graag zenden wij een ex. voor f 1,— per stuk. Bij 50 en meer is de prijs f 0,85. Het is bijzonder mooi.

v. d. Broek.

ZOEKT U EEN ADRES VOOR GOEDKOOP DRUKWERK?

Wanneer u programma's voor Kerstfeest e.d. wilt laten verzorgen, hebben wij daar een adres voor. Het geheel is niet duurder dan stencilwerk, maar duidelijker en vlek-vrij. Ook omslagen in kleur en afdrucken van plaatjes, tekeningen, enz. (geen foto's). Levertijd: ca. één week!

UITGAVE VAN J. N. VOORHOEVE, DEN HAAG

IK ZIE, IK ZIE... DE WERELD OM MIJ HEEN,

door Meryl Fergus

Aantal blz. 28; 1e druk; prijs gebonden f 6,90; jongens- en meisjesboek, leeftijd 6—8 jaar.

Inhoud: Aan de hand van kleurenfoto's worden facetten getoond van de wereld om ons heen. Er is weinig tekst. In wat getoond wordt zit niet een bepaalde lijn. Het woordgebruik is soms wat moeilijk (braakliggend, dauwdruppels enz.). Het is jammer dat niet wordt gewezen op de Schepper van al de wonderen in de natuur.

Conclusie: Als natuurboek met veel foto's en weinig tekst is het niet geschikt om op de zondagsschool uit te delen.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

UITGAVE VAN J. P. VAN DEN TOL, DORDRECHT

EEN VADER DER WEZEN, door Sj. van Duinen

Aantal blz. 109; 1e druk; prijs gebonden f 10,90; meisjesboek, leeftijd 10—12 jaar.

Inhoud: Lydia, een meisje van 10 jaar, heeft geen ouders meer en komt bij twee onprettige tantes in huis. Ze doen dat alleen voor het geld. Voor zijn sterven heeft Lydia's vader haar een afscheidsbrief geschreven, die haar veel troost geeft. Daarin wijst hij haar op de Heere, die een Vader der wezen is. Mede door deze brief wijst ze beslist het aanbod af wanneer een rijke meneer komt vragen of ze bij het circus wil komen waar vroeger ook haar ouders werkten. Door dit afwijzen willen de tantes niet meer voor haar zorgen. Maar dan blijkt: „Hij is een Vader der wezen”.

Conclusie: Prachtig boekje, spannend en vlot geschreven. Zeer goede strekking. Er zitten hier en daar wat slordige stijlfouten en zetsfouten in. Die ontsieren het boek enigszins.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

UITGAVEN VAN G. F. CALLENBACH, NIJKERK

O 16, door K. Norel

Aantal blz. 73; 5e druk; prijs gebonden f 4,35; jongensboek, leeftijd 10—14 jaar.

Inhoud: Joost Vermande wil graag naar de marine. Als matroos gaat hij naar de Oost en maakt de oorlog met Japan mee. Zijn schip vergaat en zwemmend komt hij aan land. Na een moeilijke tocht komt hij terug in Soerabaja.

Conclusie: Inhoudelijk niet geschikt voor kinderen van de Z.S. Het is hier en daar wel wat ruig. Levenssfeer is positief.

Eindoordeel: matig aanbevolen.

HET KLEINE NEGERMEISJE, door Anne de Vries

Aantal blz. 24; 7e druk; prijs gebonden f 2,60; jongens- en meisjesboek, leeftijd 6—8 jaar.

Inhoud: Jedina, het kleine negermeisje, wil net als haar vriendje Dandilo een papegaai hebben. Nadat ze er om gebeden heeft, gaat ze op zoek in het grote bos. Ze vindt een kleine papegaai, die ze als een geschenk van de Heere Jezus mee naar huis neemt.

Conclusie: Een goed geschreven verhaal, dat vertelt over een kinderlijk geloof.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

ERGENS IN DE WIJDE WERELD, door W. G. v. d. Hulst

Aantal blz. 75; 9e druk; prijs gebonden f 4,35; jongensboek, leeftijd 8—10 jaar.

Inhoud: Henk heeft het moeilijk, want zijn moeder moet naar het ziekenhuis. Als hij de losgeslagen schuit van baas Pommer weer wil vastmaken wordt hij verdacht van diefstal.

Vrouw Tiggus maakt dat alles weer in orde komt. Ook moeder komt onverwacht thuis.

Conclusie: Een meesterstukje van vertelkunst. Godsdienstige strekking zeer goed.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

MARLIESKE, door Max de Lange-Praamsma

Aantal blz. 76; 5e druk; prijs gebonden f 4,50; meisjesboek, leeftijd 7—9 jaar.

Inhoud: Als Marlieske thuis komt ligt moeder ziek op bed. Met vader en de andere kinderen doet Marlieske het huishouden. Het gezin verkeert in grote spanning als Marlieske heel laat thuis komt na een bezoek aan een vriendinnetje. Tenslotte mag ze bij opa en oma logeren.

Conclusie: Een boekje met weinig spanning en een matige inhoud: De levenssfeer is oppervlakkig.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

HEIMWEE

*Wat moet het schoon geweest zijn
Eens in het Paradijs.
Niets wat de rust verstoorde,
Wat was de mens toen wijs.*

*De vogels in de bomen
zongen hun hoogste lied.
En zonde, dood en ziekte
Bestonden er nog niet.*

*O, zo te mogen leven,
Heel dicht bij onze God.
Maar, wat er toen gebeurde:
De mens schond het gebod.*

*En vrede, vreugde, blijdschap
veranderden in wee.
Door 't luist'ren naar de satan
Viel heel de schepping mee.*

*Maar, met ons lot bewogen,
Kwam God tot ons terneer,
Beloofde de Verlosser;
Eens keert de Vrede weer.*

*Want na een naamloos lijden
Riep Christus: „'t is volbracht”.
Nu gaat de dag weer gloren
In wondervolle pracht.*

*We zullen eens aanschouwen
het nieuw Jeruzalem,
Daar zal weer vrede wezen
En alles vol van Hem.*

C. M.

Verantwoording giften

Dankbaar maken wij melding van de volgende bijdragen welke wij mochten ontvangen voor ons zondagsschoolwerk:

Ev. Almelo *f* 25,-; Sint-Joris Amersfoort *f* 50,-; Andelst *f* 25,-; Capelle a. d. IJssel *f* 200,-; Goedereede *f* 50,-; Groot Ammers *f* 400,-; Hollandseveld *f* 150,-; Katwijk aan Zee (Hoornes) *f* 25,-; Kamperveen *f* 50,-; Krimpen aan de Lek *f* 30,-; Meteren *f* 25,-; Noordeloos *f* 50,-; Nieuw Lekkerland *f* 150,-; Oene *f* 100,-; Ooltgensplaat *f* 100,-; Otterlo *f* 10,-; Oud Alblas *f* 50,-; Oud-dorp *f* 25,-; Schiedam *f* 50,-; Sint Philipsland *f* 30,-; Uddel *f* 100,-; Wekerom *f* 250,-; Woerden *f* 50,-; Woubrugge *f* 25,-; Zetten *f* 35,-; N.N. *f* 50,-.

Nog enkele mededelingen

- Het kerstwerkboekje 1977 verschijnt binnenkort. Prijs *f* 1,10 p.st.
- Het nieuwe kerstverhaal en deklamatoria kunt u nu reeds bestellen, zodat wij deze na ontvangst direkt aan u kunnen verzenden. Verschillende oudere verhalen en deklamatoria kunnen wij direkt leveren.
- Een keurig bundeltje met 16 kerstliederen is verschenen. Prijs *f* 0,45. Ook oudere bundeltjes voor *f* 0,12 per st.
- Wilt u weten welke materialen wij hebben? Bestel dan onze katalogus met prijslijst!
- Roosters 1978 kunt u ook nu reeds bestellen. De prijs bedraagt evenals vorig jaar *f* 1,10 p.st.

Van de leestafel

David en Pat Alexander: **Handboek bij de Bijbel.** Uitgave Voorhoeve, Den Haag.

We hebben allemaal onderricht nodig bij het lezen van de Bijbel. Je kunt dan beginnen met te spreken van het werk van de Heilige Geest. Maar dit neemt niet weg, dat het ook niet kan zonder het besturen van allerlei omstandigheden, waaronder de boeken van de Bijbel geschreven zijn. En van die tijd waarin een bepaald boek ontstaan is. En van de leefgewoonten van de volkeren, die in de Bijbel genoemd worden, inzonderheid het volk Israël. Dit handboek kan ons hierbij helpen.

Over al de boeken van 't Oude en Nieuwe Testament wordt

het een en ander verteld. Allerlei achtergronden van bepaalde gebruiken en gewoonten, ook op godsdienstig gebied, worden naar voren gebracht. Leerzame lectuur in het zodoende geworden, waar je op zijn tijd terecht kunt, als je bij de voorbereiding van je vertellen op de Zondagsschool op iets stuit, wat je niet zo direct doorziet. Vele illustraties zijn aangebracht, kaarten in dit handboek opgenomen.

Je kunt zeker wel eens van mening verschillen met de schrijver op onderdelen, maar het geheel is voor ons goed te gebruiken en leerzaam.

Een goed verzorgd boek, dat voor ons werk zeer nuttig kan zijn, in een handig uitgegeven formaat, heeft Voorhoeve op de markt gebracht. We willen het graag aanbevelen.

Ds. H. Visser: **Tussen de gouden kandelaren.** Uitgave van J. Bout en zonen te Huizen (N.H.).

Dit boek bevat zeven preken, die ds. Visser gehouden heeft in Barneveld over de brieven, die de verhoogde Heiland liet schrijven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië. Het is een soort afscheids-geschenk aan de genoemde gemeente, waar ds. Visser in dienst van de Heere Jezus zijn werk heeft mogen doen.

Op een duidelijke en indringende manier behandelt deze prediker wat de Heiland op te merken heeft over Zijn gemeente op aarde en wat Hij haar in Zijn goedheid te zeggen heeft. De boodschap van de Koning der Kerk komt in deze preken goed leesbaar, zodat ze best gebruikt kunnen worden in een kerkdienst in geval van nood, als een voorganger onverwacht uit zou vallen.

Een vaste lijn wordt in deze preken getrokken, die ik weer wil geven met de eigen woorden van de schrijver in de preek over Laodicea: „Ik predik u van harte Gods vrije genade, maar evenzeer van harte uw verantwoordelijkheid. Als de deur opengaat, dan is het Zijn genade en als de deur dicht blijft, dan is het uw eigen schuld”.

Deze door de firma Bout keurig uitgegeven prekenbundel wil ik u graag aanbevelen!

Jac. Overeem: **Wielke de keuterboer en De oude Frank en zijn kleine vriend.** Den Hertog's uitgeverij te Utrecht.

Twee verhalen van Overeem, die door allerlei geschriften onder ons nog al bekendheid heeft gekregen. Allerlei wederwaardigheden worden in het eerste boekje verteld van een keuterboer, die het niet zo gemakkelijk heeft, maar wel dicht bij de Schrift begeert te leven. Hein Hofstede is zijn tegen-speler, die uit een heel ander hout gesneden is. Zo krijgen we in dit verhaal een zwart-wit tekening. Met Wielke komt het goed terecht.

Het verhaal zal oudere mensen misschien nog wel aanspreken, maar voor kinderen lijkt het mij toch minder geschikt. De woordkeuze is niet op het jonge leven afgestemd. En over het geestelijke kunnen we toch ook in eenvoudiger en gemakkelijker te verwerken woorden spreken. Het lijkt mij wel van belang, dat Overeem in kinderboekjes alle mogelijke gangbare uitdrukkingen en geijkte termen achterwege laat. We dienen er zorg om te hebben met onze ma-

---

DRUKWERK

Postzegel

Aan Hervormd Bondsbureau

Glashorst 84

SCHERPENZEEL (Gld.)

Uitgaven van J. N. Voorhoeve - Den Haag

DE GROETEN AAN HET KONIJNTJE, door Anton Lam

Aantal blz. 63; 3e druk; prijs f 3,95 gebonden; jongens- en meisjesboek, leeftijd 4—6 jaar.

Inhoud: Karelkje, het zontje van de dominee, wil dolgraag een konijntje hebben. Hij vindt een nieuwe kous die weer bij de eigenaar terugkomt. Dan gaat ook zijn wens in vervulling: hij mag een konijntje uitkiezen.

Conclusie: Leuk geschreven, maar geen christelijke strekking. Vandaar minder geschikt voor de Z.S.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

ELSJE'S KERSTVAKANTIE, door Hanny de Waal

Aantal blz. 71; 1e druk; prijs f 5,90 gebonden; meisjesboek, leeftijd 7—9 jaar.

Inhoud: Op een eenvoudige, fijne leesbare wijze wordt de kerstvakantie beschreven van Elsje. Er gebeuren niet veel bijzondere dingen (alleen Kobus die zijn been breekt) maar toch is het goed leesbaar. Dat is een verdienste van de schrijfster. Verdere gebeurtenissen: sneeuw, kerstfeest, verjaardag, opa en oma op bezoek.

Conclusie: Een goed boek, zonder gewilde of gezochte ideeën, uitgaande van de realiteit binnen een christelijk gezin. Wel valt het op dat Elsje erg lief is en als ze een keer gestraft wordt, is dat om een nogal onbenullige reden. Toch:

Eindoordeel: warm aanbevolen.

MET Z'N ZESSEN AAN ZEE, door Wieneke Geldof

Aantal blz. 62; 1e druk; prijs gebonden f 5,90; meisjesboek, leeftijd 9—12 jaar.

Inhoud: Christientjes moeder is ziek. Daarom gaat een vakantie naar Zwitserland niet door. Ze mag dan met drie vriendinnen mee naar tante Suus in Zeeland. Daar beleven ze verschillende avonturen.

Conclusie: Positief: Een vlot en gezellig geschreven boek. Het gaat over goede christelijke gezinnen. Er wordt gebeden en gesproken over Gods daden. Negatief: Soms teveel een opsomming van feiten. De tekst op blz. 12 is uit Marcus en niet uit Mattheus.

Eindoordeel: aanbevolen.

IK ZIE, IK ZIE... KLEUREN, door Meryl Fergus

Aantal blz. 28; 1e druk (uit het Engels vertaald); prijs f 6,90 gebonden; jongens- en meisjesboek, leeftijd 4—6 jaar.

Inhoud: Door middel van mooie kleurenfoto's laat de schrijfster de kinderen kennismaken van de verschillende kleuren in de natuur.

Conclusie: Aantrekkelijk boekje. Jammer van de d in chocolaadjes (pag. 9). Gezien vanuit het standpunt van de Zondagsschool niet geschikt om uit te delen.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

IK ZIE, IK ZIE... ALLEDAAGSE DINGEN, door Meryl Fergus (vertaling: Tineke Bouma)

Aantal blz. 28; 1e druk; prijs f 6,90 gebonden; jongens- en meisjesboek, leeftijd 8—10 jaar.

Inhoud: Het thema van dit boekje is: zelfs gewone kleine dingen zijn mooi, als je ze maar goed bekijkt. Aan de hand van 12 pagina's grote kleurenfoto's en 17 kleinere foto's wordt dit thema „verbeeld” met foto's over o.a. een vinger, de tong, een vlinder, snorharen van een konijn.

Conclusie: Dit boek is meer een kijk- dan leesboek. De uitvoering is prachtig. M.i. alleen geschikt voor de bibliotheek van scholen of documentatiecentrum.

Eindoordeel: niet aanbevolen.

ALS JE NIET KIJKEN KUNT, door Ina de Vries-van der Lichte

Aantal blz. 94; 1e druk; prijs f 7,90 gebonden; meisjesboek, leeftijd 9—12 jaar.

Inhoud: Bieeke woont in het blindeninstituut. Haar vriendin

Jessica kan door een oogoperatie weer zien en gaat dus weg. Gelukkig krijgt Bieeke weer een nieuw vriendinnetje. Ze mag Annet een weekend meenemen naar huis en op de boerderij beleven ze veel spannende uren.

Conclusie: een leuk en vlot meisjesboek dat goed de sfeer van het blindeninstituut en van een goed gezin heeft beschreven.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

HUISZOEKING OP DE BOERDERIJ, door J. Kokmeijer

Aantal blz. 150; 6e druk; prijs f 7,90 gebonden; jongensboek, leeftijd 10—14 jaar.

Inhoud: Het verhaal speelt in de 2e wereldoorlog. Het begint op de 10e mei 1940 en eindigt met de bevrijding. Het brute optreden van de Duitsers en het dappere optreden van de Hollanders wordt op een spannende, verantwoorde manier beschreven.

Conclusie: Een mooi boek. In het verhaal komt duidelijk uit dat in deze moeilijke tijd het vertrouwen op God niet wordt beschaamd.

Eindoordeel: warm aanbevolen.

IK HEB EEN MES, door Sipke v. d. Land

Aantal blz. 133; 2e druk; prijs f 8,90 gebonden; jongensboek, leeftijd 14—16 jaar.

Inhoud: Twee Indische jongens zijn met hun moeder naar ons land gekomen. Rob heeft een moeilijk karakter en bedenkt steeds dingen die niet mogen. Zijn broer Rino wordt sterk door hem beïnvloed. Daar hun moeder de jongens niet kan opvoeden komen ze in een tehuis voor jongens terecht. Ook daar doet Rob veel verkeerde dingen en dreigt hij o.a. met een mes. Rino vindt dat leraren slechts dictators zijn, onder wiens toezicht je machteloos bent.

Conclusie: Een boek waar weinig leerzaams in zit. Rob krijgt maar weinig straf voor zijn daden. De stijl is voortreffelijk, maar voor de zondagsschool mogen we meer eisen stellen.

Eindoordeel: matig aanbevolen.

DE PRINS EN DE MOORDENAAR, door W. G. v. d. Hulst

Aantal blz. 163; 8e druk; prijs f 9,90 gebonden; jongens- en meisjesboek, leeftijd 10—12 jaar.

Inhoud: Op de onder ons zo bekende indringende wijze verhaalt „meester-verteller” v. d. Hulst ons het leven van Prins Willem van Oranje vanaf zijn jeugd tot en met zijn tragische dood.

Conclusie: Dit boek verdient **extra aandacht**. Heel duidelijk komt Gods leiding en genade in het leven van de Vader des Vaderlands hierin naar voren. Gods leiding aan de wieg van onze monarchie o.l.v. het Oranjehuis. Zo'n belangrijke episode uit onze geschiedenis zó meesterlijk verteld en... verantwoord verteld. Dit boek mogen onze jongens en meisjes niet ongelezen laten!

Eindoordeel: warm aanbevolen.

Uitgave van J. H. Kok, Kampen

BIJBEL KIJKEN, vertaald uit het Duits door Joke Bijl. De schepping, de ark van Noach, Jona en de grote vis.

Aantal blz. 19; 1e druk; gebonden; jongens- en meisjesboek, leeftijd 4—6 jaar.

Inhoud: Zoals de titel al aangeeft, zijn dit boekjes waarin men heeft geprobeerd het Bijbelverhaal in een tekening uit te beelden. Men heeft dit gedaan op een wijze, die ik niet anders dan **bespottelijk** kan noemen.

Conclusie: Daarom vind ik het beslist onverantwoord deze boekjes aan onze kinderen te geven. Derhalve:

Eindoordeel: niet aanbevolen.

nier van schrijven het kinderhart goed te kunnen bereiken, want het is Overeems bedoeling de kinderen een boodschap uit de Bijbel mee te geven,

Hetzelfde geldt ook van het tweede boekje over de Oude Frank, wiens afgod, een oude boom, omgehakt moet worden eer hij tot bekering kwam. Het wordt soms net iets te mooi gemaakt.

Mevr. Visser-Vlaanderen: **Lettie en Lottie... en Anneke.** Den Hertog's uitgeverij te Utrecht.

Voor kinderen schrijven is niet zo eenvoudig als het soms wel lijkt. Het gevaar zit er in, dat we het iets te zoetelijk doen, terwijl er gerust iets meer pit in mag zitten. Van een tweeling vertelt dit boekje, van een verjaardag van deze twee. Ook nog van een derde, namelijk Anneke, die in een ziekenhuis terecht komt en later bij de tweeling thuis opgenomen wordt. Alles verloopt nog al gunstig, waar we in het leven maar niet steeds op rekenen kunnen. Ik dacht, dat het nuttig zou zijn, als de getekende personen iets meer vlees en bloed kregen.

Het boekje is keurig uitgegeven, wat van de vorige twee ook gezegd kan worden.

Arend van Voorst: **Twee Veluwse jongens in oorlogstijd.** Uitgave De Vuurbaak, Groningen.

Verhalen over de oorlogstijd worden vooral door jongens graag gelezen. Je kunt in zo'n boek ook de nodige spanning aanbrengen, want een spannende tijd was het zeer zeker. Wel mis ik eigenlijk een vaste lijn in dit verhaal, het lijkt mij meer samengesteld uit verschillende onderdelen, die wat aan elkaar geplakt zijn. Verder een goed boek, waarin ook

een strekking zit. Een verzorgde uitgave van de bekende uitgeverij te Groningen, voorzien van illustraties.

Bestuur en leiding van de Ned. Herv. Zondagsschool „De Zaaier” geven met droefheid kennis, dat de Heere na een geduldig gedragen lijden uit hun midden heeft weggenomen, hun trouwe mede-arbeider

PIETER KNOOK

op de leeftijd van 62 jaar.

Gedurende 20 jaar heeft hij met liefde deze arbeid mogen verrichten.

De Heere sterke en trooste zijn vrouw in dit grote verlies.

Namens de Ned. Herv. Zondagsschool „De Zaaier”, 's Grevelduin-Capelle:

Ds. B. J. Zaal, voorzitter

Anke Vos, sekretaresse

Sprang-Capelle, september 1977
Heistraat 207

hierlangs afknippen

Gelieve te zenden aan:

..... exemplaren „De Gouden draad” over het leven van Maarten Luther à f 1,50 per exemplaar.

Hantekening: